

Ny reglering av pyrotekniska artiklar

Försvarsdepartementet

2005-12-05

Dokumentbeteckning

KOM (2005) 457

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om utsläppande på marknaden av pyrotekniska artiklar

Sammanfattning

Syftet med förslaget är att skapa en övergripande, sammanhängande reglering på gemenskapsnivå för pyrotekniska artiklar.

Lagstiftning om tekniska krav, försäljning och användning av pyrotekniska artiklar faller idag inom medlemsstaternas ansvarsområde. Lagstiftningarna om pyrotekniska artiklar varierar kraftigt mellan de olika medlemsstaterna.

Sverige har hårdare lagstiftning om pyrotekniska artiklar än många andra medlemsstater. Således är till exempel endast fyrverkerier med annat syfte än att avge knall tillåtna i Sverige, dvs. smällare är förbjudna.

Det föreslagna direktivet innebär att en inre marknad för pyrotekniska artiklar skapas och att handelshinder som idag orsakas av de nationella regleringarna undanröjs. Direktivet kommer att fastställa grundläggande säkerhetskrav för pyrotekniska artiklar och de behöriga provningsorganen i medlemsstaterna kommer att bedöma om artiklarna uppfyller kraven. De artiklar som uppfyller säkerhetskraven garanteras fri rörlighet inom EU, medan konsumenterna samtidigt tillförsäkras en hög skyddsnivå.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Förslaget till direktiv består av 22 artiklar och fyra bilagor och syftar till att garantera fri rörlighet för pyrotekniska produkter inom EU, förbättra det övergripande skyddet för konsumenter och yrkesverksamma, medverka till

att minska olycksrisken samt att harmonisera de säkerhetskrav som tillämpas i de olika medlemsstaterna.

Pyrotekniska artiklar delas enligt förslaget in i sex olika kategorier utifrån typ av användning, syfte och risknivå. Utifrån dessa kategorier regleras ålders- och kompetenskrav för hantering. Medlemsstaterna har möjlighet att höja åldersgränserna om det är befogat av skäl som rör allmän säkerhet.

Tillverkare ansvarar för att se till att de producerade pyrotekniska artiklarna uppfyller de grundläggande säkerhetskraven. Tillverkare av pyrotekniska artiklar skall vara etablerade i gemenskapen eller utse en auktoriserad representant inom gemenskapen. Myndigheter och organ i gemenskapen kan vända sig till den auktoriserade representanten i stället för till tillverkaren.

Eftersom det inte finns standarder för samtliga kategorier av artiklar kommer Kommissionen att begära att de europeiska standardiseringsorganen utarbetar eller gör en översyn av de europeiska standarder som ligger till grund för detta direktiv.

Medlemsstaterna skall senast 18 månader efter offentliggörandet av direktivet anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Medlemsstaterna skall tillämpa dessa lagar och bestämmelser senast 24 månader efter offentliggörandet när det gäller fyrverkerier, och senast 5 år efter offentliggörandet när det gäller andra pyrotekniska artiklar.

Enligt direktivet skall en kommitté vara knuten till direktivet. Kommittén ska ta ställning till möjligheten att inrätta ett register för pyrotekniska artiklar med europeiska registreringsnummer för pyrotekniska artiklar som skall göra det lättare att identifiera pyrotekniska artiklar (och deras tillverkare eller auktoriserade representant) som på grund av funktionsfel förorsakat olyckor.

Kommissionen kan av principskäl inte godta begränsning av användningen eller försäljningen av fyrverkerier med låg risknivå. Kommissionen är dock beredd att ge ett nytt mandat till CEN (Europeiska standardiseringsorganisationen) för att omdefiniera och utarbeta en förteckning över de artiklar som kan ses som harmlösa av alla medlemsstater och som sedan skulle kunna tillåtas att cirkulera fritt på den inre marknaden.

Det föreslagna direktivet skall inte tillämpas på pyrotekniska artiklar som i enlighet med nationell lagstiftning är avsedda för användning av de väpnade styrkorna eller polisen, artiklar som omfattas av rådets direktiv 96/98/EG av den 20 december 1996 om marin utrustning, pyrotekniska artiklar avsedda för användning i flygplan, pyrotekniska artiklar som omfattas av rådets direktiv 88/378/EEG av den 3 maj 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om leksakers säkerhet, explosiva varor som faller inom tillämpningsområdet för rådets direktiv 93/15/EEG av den 5 april 1993 om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk eller ammunition, dvs.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Sverige har sedan 1948 successivt utvidgat förbudet mot smällare av olika slag. Pyrotekniska artiklar regleras idag i 10 §, förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor. Enligt denna paragraf krävs för hantering eller import av explosiv vara att den är godkänd av Statens räddningsverk eller har gått igenom någon annan form av bedömning av överensstämmelse som skall godtas enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). För att en fyrverkeripjäsk skall godkännas av Statens räddningsverk krävs sedan år 2000 att den har annat huvudsakligt syfte än att avge knall eller är anpassad för inomhusbruk.

De svenska reglerna innebär således att smällare är helt förbjudna i Sverige.

Förslaget innebär ändringar i lagen (1988:868), förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor och de föreskrifter som reglerar dessa produkter.

Förslaget innebär att hantering och import av smällare, dvs. fyrverkeripjäser som har som huvudsakligt syfte att avge knall, som idag är förbjudna i Sverige, blir tillåtna. Åldersgränsen för att använda och köpa fyrverkerier i kategori 1, som de i Sverige förbjudna smällarna hör till, är enligt direktivet 12 år.

Då medlemsstaterna inte får förbjuda, begränsa eller hindra utsläppande på marknaden av de pyrotekniska artiklar som omfattas av direktivet och som uppfyller de krav som ställs, kommer de aktörer som idag importerar och säljer fyrverkerier på den svenska marknaden utsättas för ökad konkurrens. Idag utfärdar Statens räddningsverks godkännande enligt nu gällande förordning. Förslaget innebär att avgörandet om vilka artiklar som får säljas och hanteras kommer att göras av godkända provningsorgan.

1.3 Budgetära konsekvenser

Förslaget kommer inte att medföra några budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige har initialt framfört att vi inte anser att det är nödvändigt med en EU-lagstiftning på detta område utifrån våra nationella regleringars höga krav.

Sverige anser dock att det är positivt att alla pyrotekniska produkter ska vara godkända och indelade i kategorier då det bidrar till hög skyddsnivå. Sverige anser också att det är positivt att förslaget innebär kompetenskrav för hantering av fyrverkerier med hög risknivå.

Sverige avser att arbeta för att behålla förbudet mot smällare i Sverige.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Några medlemsländer med likartad lagstiftning kring pyrotekniska artiklar som Sverige, anser att en gemensam lagstiftning inte är nödvändig då det innebär att nationella förbud mot t ex smällare inte kommer att tillåtas.

Irland har nyligen infört förbud mot import och användning av fyrverkerier och smällare.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets inställning till förslaget är ännu inte känd.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

-

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det är ännu inte bestämt hur förhandlingarna i Rådet kommer att hanteras. Storbritannien har meddelat att de inte avser att ta upp frågan under sitt ordförandeskap. Österrike har ännu inte avgjort om de kommer att ta upp den.

Kommissionens vilja är att beslut om direktivet skall fattas under våren eller hösten 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund för förslaget är fördragets artikel 95. Enligt Artikel 95 samt Artikel 251 i fördraget skall rådet fatta beslut om direktivet med kvalificerad majoritet. Beslutet skall ske genom medbestämmande med parlamentet.

3.3 Fackuttryck/termer

-